

14 -ാം കേരള നിയമസഭ

22 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 219

22-01-2021 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

വനം വകുപ്പിന്റെ ഇക്കോടൂറിസം പദ്ധതികൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
<p>ശ്രീ. എൽദോ എബ്രഹാം, ശ്രീമതി ഇ. എസ്. ബിജിമോൾ, ശ്രീ. കെ. രാജൻ, ശ്രീമതി ഗീതാ ഗോപി</p>		<p>Shri. K Raju (വനവും മൃഗസംരക്ഷണവും മൃഗശാലകളും വകുപ്പുമന്ത്രി)</p>	
<p>(എ)</p>	<p>നിലവിൽ വനം വകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന ഇക്കോടൂറിസം പദ്ധതികൾ എന്തെല്ലാമെന്ന് അറിയിക്കുമോ; പ്രസ്തുത ഇക്കോടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ സന്ദർശനത്തിന് എത്തുന്നവർക്ക് ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ?</p>	<p>(എ)</p>	<p>നിലവിൽ വനം വകുപ്പിന് കീഴിൽ ആലപ്പുഴ ഒഴിച്ചുള്ള എല്ലാ ജില്ലകളിലും വിവിധ ഇക്കോ ടൂറിസം പദ്ധതികൾ നടത്തിവരുന്നു. ടി കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നടപ്പാക്കുന്ന ഇക്കോടൂറിസം പദ്ധതികളും ടി പദ്ധതികളുമായി ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി ബന്ധപ്പെട്ട് ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ സംബന്ധിക്കുന്ന വിശദവിവര്യം അനുബന്ധം-A ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.</p>

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

വനംവകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന ഇക്കോടൂറിസം പദ്ധതികളും ടി പദ്ധതികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ സംബന്ധിക്കുന്ന വിശദവിവരങ്ങൾ

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
1.	തിരുവനന്തപുരം	തിരുവനന്തപുരം വൈൽഡ്‌ലൈഫ്	നെയ്യാർ, പേപ്പാറ, കോട്ടൂർ	മാൻ പാർക്ക്, ചീങ്കണ്ണി പാർക്ക്, സിംഹ സഹാരി പാർക്ക്, ബോട്ട് സവാരി, കൊമ്പെയിൽ ട്രക്കിംഗ്, പാണ്ടിപ്പത്ത് ട്രക്കിംഗ്, അഗസ്ത്യാർ കൂടം ട്രക്കിംഗ്	സന്ദർശകർക്ക് സംഭവിക്കുന്ന അപകടമരണങ്ങൾക്ക് 3 ലക്ഷം രൂപയുടെ അപകട ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
		തിരുവനന്തപുരം	പൊൻമുടി, കഷ്ടൂർ, മങ്കയം	ട്രക്കിംഗ്, വെള്ളച്ചാട്ടം	സന്ദർശകർക്ക് സംഭവിക്കുന്ന അപകടമരണങ്ങൾക്ക് 1 ലക്ഷം രൂപയുടെ അപകട ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
2.	കൊല്ലം	തെന്മല	പാലരുവി	വെള്ളച്ചാട്ടം, ബസ് സഹാരി	സന്ദർശകർക്ക് സംഭവിക്കുന്ന അപകടമരണങ്ങൾക്ക് 2 ലക്ഷം രൂപയുടെ അപകട ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
		പുന്നലൂർ	കുടുകുത്തുപാറ	വെള്ളച്ചാട്ടം	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ല.
		അച്ചൻകോവിൽ	മണലാർ-കുംഭാവുരുട്ടി	വെള്ളച്ചാട്ടം	സന്ദർശകർക്കുള്ള ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷയിൽ ഒരു വ്യക്തിക്ക് പരമാവധി 2 ലക്ഷം രൂപയും അപകട

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
					<p>ത്തിന് പരമാവധി 10 ലക്ഷം രൂപ വരെയും നൽകുന്നു. ഒരു വർഷം പരമാവധി 40 ലക്ഷം രൂപയും നൽകുന്നതാണ്.</p>
		<p>ശെന്തുരുണി വൈൽഡ്ലൈഫ്</p>	<p>ശെന്തുരുണി</p>	<p>ട്രക്കിംഗ്, ബോട്ട് സവാരി, മുളം ചങ്ങാടം സവാരി, കൂട്ടവഞ്ചി സവാരി, ജീപ്പ് / ബസ്സ് സഫാരി. ഇടിമുഴങ്ങാൻ പാറ, റോക്ക് വുഡ്, കുറുനോട്ടി ടോപ്പ് ഹട്ട് എന്നിവിടങ്ങളിൽ രാത്രികാല ജംഗിൾ ക്യാമ്പ് ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ റോസ്മല വ്യൂയിങ് ടവർ, ക്യാമ്പിംഗ് കോട്ടേജുകൾ, ഡോർമിറ്ററി സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയും സന്ദർശകർക്കായി ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.</p>	<p>ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ എത്തുന്ന എല്ലാ സന്ദർശകർക്കും പരമാവധി 15.00 ലക്ഷം രൂപ വരെയും, മരണപ്പെട്ടാൽ 15.00 ലക്ഷം രൂപയുടെയും ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.</p>
<p>3.</p>	<p>പത്തനംതിട്ട</p>	<p>റാന്നി</p>	<p>ഗവി</p>	<p>ഗവി ഇക്കോ ടൂറിസം കേരള ഫോറസ്റ്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ആണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്. കൊച്ചാണ്ടി ചെക്ക് പോസ്റ്റിൽ പ്രവേശന ഫീസായി 60/- രൂപ ഈടാക്കുന്നുണ്ട്.</p>	<p>സന്ദർശകർക്കുള്ള ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷയിൽ ഒരാൾക്ക് 2 ലക്ഷം രൂപ വച്ച് ഒരു അപകടത്തിന് 10 ലക്ഷം രൂപ വരെയും ഒരു വർഷം പരമാവധി 40 ലക്ഷം രൂപ മരണത്തിനും പരുക്ക് പറ്റുന്ന ഒരാൾക്ക് 10000/- രൂപവച്ച് ഒരപകടത്തിന് 50000 രൂപയായി</p>

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
					ഒരു വർഷം 5 ലക്ഷം രൂപ വരെയും നൽകുന്നതാണ്.
		കോന്നി	കോന്നി ആനത്താവളം, അവി	കോന്നി ആനത്താവളത്തിൽ ആനസവാരി, ആനക്കൂട്, ആനമ്യൂസിയം തുടങ്ങിയവ നടത്തുന്നു. അവി ഇക്കോ ടൂറിസം - കൂട്ടവഞ്ചി സഞ്ചാരകേന്ദ്രം, അവി ട്രീ ടോപ്പ് ബാംബു ഫട്ട് എന്നിവയും നടത്തുന്നു.	ആനസവാരി, കൂട്ടവഞ്ചി സവാരി എന്നിവയുടെ പങ്കെടുക്കുന്ന സന്ദർശകർക്കും, ട്രീ ടോപ്പ് ഫട്ടിലെ താമസക്കാർക്കും ഇൻഷുറൻസ് കവറേജ് ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മരണപ്പെടുകയോ, സ്ഥായിയായ അംഗവൈകല്യം സംഭവിക്കുന്നവർക്ക് പരമാവധി 5 ലക്ഷം രൂപ വരെ ലഭിക്കുന്നതാണ്.
4.	കോട്ടയം	കോട്ടയം	ചെല്ലൂർകോവിൽ	അഗ്രികൾച്ചർ ഫാം വീക്ഷിക്കുന്നതിനായി ഒരു വാച്ച് ടവർ, കോഫി ഷോപ്പ്, ടോയ്ലറ്റ് എന്നീ സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ട്.	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ല.
			കാൽവരിമൗണ്ട്	ടൂറിസ്റ്റുകൾക്ക് രാത്രി കാലങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നതിനും പകൽ സമയങ്ങളിൽ വിശ്രമിക്കുന്നതിന് തുറന്ന ഹട്ടുകളും, തുറസ്സായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇരിപ്പിടങ്ങളും, കോഫി ഷോപ്പ്, ടോയ്ലറ്റ് എന്നീ സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ട്.	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ല.

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
5.	ഇടുക്കി	മറയൂർ	ആനക്കൊട്ടാപ്പാറ, രാജീവ് ഗാന്ധി നേച്ചർ പാർക്ക്	ചെറിയ രീതിയിൽ ട്രക്കിംഗ് അനുവദിക്കുന്നുണ്ട്.	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ല.
		അറക്കുളം	വിരിപാറ (കൈനഗിരി), നക്ഷത്രകുത്ത്	ചെറിയ രീതിയിൽ ട്രക്കിംഗ്, വെള്ളച്ചാട്ടം	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ല.
		ആന്നാർ	ചൊക്രമുടി	ചെറിയ രീതിയിൽ ട്രക്കിംഗ് അനുവദിക്കുന്നുണ്ട്.	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ല.
		ഇടുക്കി വൈൽഡ്ലൈഫ്	ഇടുക്കി	ബോട്ടിംഗ്, ട്രക്കിംഗ്, ഇക്കോ ഷോപ്പ്, ലേക്ക് വ്യൂ നെസ്റ്റ്, ജംഗിൾ കോട്ടേജ്	ടൂറിസം സോണിൽ വച്ച് ടൂറിസ്റ്റുകൾക്കും ടൂറിസവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ജീവനക്കാർക്കും ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള അപകടം മൂലം മരണമോ സ്ഥിരമായ അംഗവൈകല്യമോ സംഭവിച്ചാൽ 5 ലക്ഷം രൂപ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നതിനുള്ള ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
		മൂന്നാർ വൈൽഡ്ലൈഫ്	ഇരവികുളം നാഷണൽ പാർക്ക്, ഷോല നാഷണൽ പാർക്ക്, ചിന്നാർ സാങ്ചറി	ട്രക്കിംഗ് പ്രോഗ്രാമുകൾ, മേൽ സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളിൽ പണികഴിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ലോഗ് ഹൗസ്, മഡ് ഹൗസ്, അമിനിറ്റി സെന്റർ, സ്റ്റോൺ ഹൗസ്, എത്തിനിക്ക് ഹട്ട് എന്നിവിടങ്ങളിലെ താമസ സൗകര്യം, ബസ് സഹാരി, ചിന്നാർ വന്യജീവി സങ്കേതത്തിൽ ജീപ്പ് സഹാരി നടത്തി വരുന്നു.	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ എത്തുന്ന എല്ലാ സന്ദർശകർക്കും പര്യടനപറ്റിയാൽ ഒരു ലക്ഷം, മരണപ്പെട്ടാൽ രണ്ട് ലക്ഷം എന്ന രീതിയിൽ ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
		പെരിയാർ ട്രൈഗർ റിസർവ് (ഈസ്റ്റ്)	പെരിയാർ ട്രൈഗർ റിസർവ്	<ol style="list-style-type: none"> 1. ഗ്രീൻവാക്ക്. 2. നേച്ചർ വാക്ക്. 3. ബാംബൂ റാഫ്റ്റിങ്ങ്. 4. ജംഗിൾക്യാമ്പ്. 5. ട്രൈഗർ ട്രയിൽ. 6. ഇടപ്പാളയം വാച്ച് ടവർ. 7. ബോർഡർഹൈക്കിങ്ങ്. 8. ജംഗിൾ സ്കൗട്ട്. 9. പഗ്മാർക്ക് ട്രയിൽ. 10. തേക്കടി തൊകത്തിലെ ബോട്ടിങ്ങ്. 11. ഗവി ജംഗിൾ സഹാരി. 	നാഷണൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി മുഖേന ഇക്കോടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ സന്ദർശനത്തിന് എത്തുന്നവർക്ക് ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. 2.67 ലക്ഷം രൂപയുടെ പ്രീമിയത്തിൽ മരണപ്പെട്ടാലും പൂർണ്ണ വൈ—കല്യാ സംഭവിച്ചാലും 5 ലക്ഷം രൂപയും കൂടാതെ പരിശോധിക്കുന്നവർക്ക് ചികിത്സയ്ക്കായി 50,000/- രൂപയും വാഹന ചെലവിനായി 2,500/- രൂപയും ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ ലഭിക്കുന്നതാണ്.

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ സുറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
6.	എറണാകുളം	കോതമംഗലം	തൊമ്മൻകുത്ത്, മീനൂഴി ഞ്ഞൻപാറ	തൊമ്മൻകുത്ത് ഇക്കോ സുറിസം കേന്ദ്രത്തിൽ ചെറിയ രീതിയിൽ ട്രക്കിംഗ് അനുവദിക്കുന്നുണ്ട്.	നാഗരിക് സുരക്ഷാ പദ്ധതി എന്ന പേരിൽ ഒരു ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്. മരണം സംഭവിക്കുന്നവർക്ക് 1,60,000 രൂപയും അപകടം സംഭവിക്കുന്നവർക്ക് 40000 രൂപയും ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ ലഭിക്കും.
		മലയാറ്റൂർ	മുളങ്കുഴി, പണിയേലിപോർ, ഭൂതത്താൻകെട്ട്	പെരിയാർ റിവർ സൈഡ് ഇക്കോ സുറിസം	സന്ദർശകർക്ക് അപകടം / മരണം സംഭവിച്ചാൽ ഒരാൾക്ക് ഒരു ലക്ഷം രൂപയുടെ പരിരക്ഷ ലഭിക്കും. ഒരു വർഷം പരമാവധി 5 പേർക്ക് ടി പരിരക്ഷ ലഭിക്കും. ഇതിനുപുറമേ സുറിസ്റ്റ് ഗൈഡുകൾക്കും (48 പേർക്ക്) 10 ലക്ഷം രൂപയുടെ ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ ലഭിക്കും.
7.	തൃശ്ശൂർ	വാഴച്ചാൽ	ആതിരപ്പള്ളി	വെള്ളച്ചാട്ടം	അപകടമരണം സംഭവിച്ചാൽ ഒരാൾക്ക് 1 ലക്ഷം രൂപയുടെ പരിരക്ഷയും, 5000 രൂപയുടെ ആശുപത്രി ചെലവും 1000 രൂപയുടെ യാത്രാചെലവും നൽകും.
		പീച്ചി വൈൽഡ്ലൈഫ്	ചിമ്മിനി	സന്ദർശകർക്ക് വനപാതയിലൂടെ ട്രക്കിംഗ്,	സന്ദർശകർക്കുള്ള

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
				കൂട്ടവഞ്ചി സവാരി, ബൈസൈക്കിൾ സവാരി എന്നിവ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്.	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷയിൽ 1 ലക്ഷം രൂപയുടെ അപകട ഇൻഷുറൻസും, 5000/- രൂപയുടെ ചികിത്സാ സഹായവുമാണ്.
8.	പാലക്കാട്	പാലക്കാട്	ധോണി, മീൻവല്ലം, അനങ്ങൻമല	വെള്ളച്ചാട്ടം	സന്ദർശകർക്കും ടൂറിസ്റ്റ് ഗൈഡുകൾക്കുമുൾപ്പെടെ രണ്ടു ലക്ഷം രൂപയുടെ പരിരക്ഷ ലഭിക്കും.
		നെന്മാറ	മിന്നാമ്പാറ	ജീപ്പ് സഫാരി	ഒരു വർഷത്തിൽ പരാമവധി 20,000 പേർക്ക് 33,30,000 രൂപയുടെ അപകട ഇൻഷുറൻസ് പോളിസി ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പോഴ്സണൽ ആൾസിഡന്റിന് ഒരു ലക്ഷം രൂപയും, ആശുപത്രി ചികിത്സയ്ക്ക് 10,000 രൂപയും ആംബുലൻസ് ചാർജ്ജിന് 1000 രൂപയും ലഭിക്കും.
		സൈലന്റ് വാലി	സൈലന്റ് വാലി	സൈരന്ദ്രി സഫാരി, കീരിപ്പാറ ട്രക്കിംഗ്, ബൊമ്മിയാമ്പടി പാക്കേജ്, റിവർഹട്ട് പാക്കേജ് എന്നീ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നുണ്ട്. സൈരന്ദ്രി സഫാരിയിലും, (മുക്കാലി മുതൽ സൈരന്ദ്രി വരെ) കീരിപ്പാറ ട്രക്കിംഗിനും പരമാവധി 5 വീതം	സന്ദർശകർക്കുള്ള ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷയിൽ ഒരു ലക്ഷം രൂപയുടെ അപകട ഇൻഷുറൻസ്, 25000 രൂപയുടെ ചികിത്സാ സഹായം ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
				യാത്രക്കാർക്ക് കോവിഡ് - 19 മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി അനുമതി നൽകുന്നു. ബോമ്മിയാംപടി പാക്കേജിൽ 2 മുതൽ 5 പേർക്ക് വരെ താമസസൗകര്യം, സൈരന്ധ്രി യാത്രയും നൽകി വരുന്നുണ്ട്.	
		പറമ്പികുളം ടൈഗർ റിസർവ്വ്	പറമ്പികുളം ടൈഗർ റിസർവ്വ്	അക്കമൊഡേഷനുകൾ, വെഹിക്കിൾ സഫാരി, ട്രെക്കിംഗ്, ബാംബൂ റാഫ്റ്റിംഗ്, പ്രകൃതി പഠന ക്യാമ്പുകൾ എന്നിവ സജ്ജീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.	ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നിലവിലില്ല.
9.	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ സൗത്ത്	നെടുങ്കയം	ട്രക്കിംഗ്	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ല.
		നിലമ്പൂർ നോർത്ത്	കനോലി, കോഴിപ്പാറ, ചാലിയാർ, ആഡ്വൻപാറ	വെള്ളച്ചാട്ടം	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ല.
		മണ്ണാർക്കാട്	തൊടുകാപ്പ്	ചെറിയ രീതിയിലുള്ള ട്രക്കിംഗ്	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ല.
		നെന്മാറ	മിന്നാമ്പാറ	ജീപ്പ് സഫാരി	സന്ദർശകർക്ക് 1 ലക്ഷം രൂപയുടെ അപകട മരണ ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷയും പരിഷേക്കൽക്കുന്നവർക്ക് 10000 രൂപയും ആംബുലൻസ് ചെലവുകൾക്ക് 1000 രൂപയും പരിരക്ഷ ലഭിക്കും.

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
10.	കോഴിക്കോട്	കോഴിക്കോട്	തുഷാരഗിരി, കക്കവയൽ, കക്കയം, പെരുവണ്ണാമുഴി, ജാനകിക്കോട്, കക്കാട്	ട്രക്കിംഗ്	1 ലക്ഷം രൂപയുടെ അപകട മരണ ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷയും പരിക്കേൽക്കുന്നവർക്ക് 10000 രൂപയും മെഡിക്കൽ ചെലവുകൾക്ക് ഒരാൾക്ക് 10000 രൂപയും പരിരക്ഷ ലഭിക്കും.
11.	വയനാട്	വയനാട് സൗത്ത്	പാക്കം - കുറുവ, ബാണാസുരമല - മീൻമുട്ടി, സുചിപ്പാറ, ചേമ്പ്ര പീക്ക്, വൈത്തിരി, ക്യാമൽഹമ്പ്, നീലിമല	ബഹു: ഹൈക്കോടതിയുടെ ഡബ്ല്യു.പി(സി)35064/18 തീയതി 22.3.2019 ഉത്തരവിനെ തുടർന്ന് 26.03.2019 മുതൽ അടച്ചിട്ടിരിക്കുകയാണ്.	
		വയനാട് നോർത്ത്	തിരുനെല്ലി - പക്ഷിപാതാളം, മല്ലീശ്വരമുടി, മക്കിയാട് - മീൻമുട്ടി, ബ്രഹ്മഗിരി ചിറപ്പുല്ല്	ട്രക്കിംഗ്	ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നൽകി വരുന്നുണ്ട്. ആയതുവഴി 1 ലക്ഷം രൂപയുടെ ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ ലഭിക്കും. ടി പരിരക്ഷ ഗൈഡ്/വാച്ചർമാർക്കും നൽകി വരുന്നുണ്ട്.
		വയനാട് വൈൽഡ്‌ലൈഫ്	തോൽപ്പെട്ടി, മുത്തങ്ങ	രണ്ട് ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിലും രാവിലെ 7 മണി മുതൽ 10 മണി വരെയും വൈകിട്ട് 3 മണി മുതൽ 5 മണി വരെയും ജീപ്പ് സഹാരി.	സന്ദർശകർക്കുള്ള ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷയിൽ 1 ലക്ഷം രൂപയുടെ അപകട ഇൻഷുറൻസും, 25000/-

ക്രമ നമ്പർ	ജില്ല	ഡിവിഷൻ	ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രത്തിന്റെ പേര്	പദ്ധതികളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ	ഇൻഷുറൻസിന്റെ വിവരങ്ങൾ
					രൂപയുടെ ചികിത്സാ സഹായവുമാണ്.
12.	കണ്ണൂർ	കണ്ണൂർ	പൈതൽമല, കാഞ്ഞിരക്കൊല്ലി - ശശിപ്പാറ	ട്രക്കിംഗ്	അപകട മരണം സംഭവിക്കുന്നവർക്ക് 1 ലക്ഷം രൂപയുടെ ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷയും സ്ഥായിയായ അംഗവൈകല്യം സംഭവിച്ചാൽ 50000 രൂപയും ചികിത്സാചെലവിനായി 20000 രൂപയും ലഭിക്കും.
		ആറളം വൈൽഡ്‌ലൈഫ്	ആറളം വന്യജീവി സങ്കേതം	നേച്ചർ ക്യാമ്പ്	ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കിയിട്ടില്ല.
13.	കാസർഗോഡ്	കാസർഗോഡ്	റാണിപുരം	ട്രക്കിംഗ്	3 ലക്ഷം രൂപയുടെ ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷയും അപകടം സംഭവിച്ചാൽ 1 ലക്ഷം രൂപയും സ്ഥായിയായ അംഗവൈകല്യം സംഭവിച്ചാൽ 50000 രൂപയും, ചികിത്സാചെലവിനായി 5000 രൂപയും ഒരുവർഷം പരമാവധി 50000 രൂപ വരെയും ലഭിക്കും.

GOVERNMENT OF KERALA
Abstract

Department of Tourism - Eco-Tourism- Participatory Eco- tourism Programme undertaken by the Forest Department- Guidelines- Approved - Orders issued.

GENERAL ADMINISTRATION (TOURISM- A) DEPARTMENT

G.O .(Rt) No. 3314/05/GAD Dated, Thiruvananthapuram 30..04.2005

Read: Letter No. ET/FST/CO1/10/2004 dated 21.05.04 from the Director, Bco- Tourism, Thiruvananthapuram.

ORDER

In order to ensure proper accountability and transparency, Government are pleased to approve the appended guidelines for seeking financial assistance from Eco- tourism Directorate for participatory Eco-Tourism Programmes undertaken by the Forest Department and for the transfer of fund to Forest Development Agency (FDA) of various Forest Division for implementations of the various Eco- Tourism programmes through Vana Samrakshana Samithi./ Eco- Development Committee, subject to the following conditions.

- 1 Implementation/ Monitoring Committee for each project to have a local tourism representative nominated by the Department of Tourism
- 2 The Director, Eco- Tourism should audit the accounts on the expenditure as well as the receipts side of all the projects in order to ensure that the income form the project is utilized only for the improvement of the related facilities as approved by the implementation/Monitoring Committee.
- 3 Marketing the tourism product to be linked to the marketing efforts of Department of Tourism

(By Order of the Governor)
D.Saraswathy Amma,
Deputy Secretary,
For Principal Secretary to Government

To
The Director of Department of Tourism, Thiruvananthapuram,
The Director, Eco- Tourism, Thiruvananthapuram,
The Forest Department
The Principal Accountant General (A&E),Kerala, Thiruvananthapuram.
The Stock File/ Office copy

Forwarded/by Order

Section Officer

Copy to: The private Secretary to Minister (Tourism & Devaswom)
The Personal Assistant to Principal Secretary (Tourism).

GUIDELINES FOR SEEKING FINANCIAL ASSISTANCE FROM ECOTOURISM DIRECTOR FOR PARTICIPATORY ECOTOURISM PROGRAMME UNDERTAKEN BY THE FOREST DEPARTMENT

- 1 Ecotourism Programme to be implemented on the basis of the circular issued by the Forest Department. (Annexure IA). The project proposal with approved micro-plan should be submitted to Director ecotourism through the concerned Forest Development Agency (FDA) for financial assistance.
- 2 If the FDA finds it possible to have an ecotourism programme in a location and needs financial resources to do micro-planning exercises (PRA, stakeholders analysis, documentation etc,) assistance to the tune of Rs 10,000/-(Rupees Ten Thousand only) can be sanctioned. For this purpose, a draft project proposal approved by the Forest Department should be submitted through the FDA concerned.
- 3 The ecotourism programme has to be community led and to be implemented through the institutions of Forest Development Agency. Components qualifying for support from Ecotourism Directorate are detailed below.
 - a) Training, for Van Samrakshana Samithi/ Eco- Development Committet (VSS/ EDC) staff on visitor management
 - b) Providing a kit for trekking programme, which may include small carry bags, binoculars, torch etc.
 - c) First Aid Kit
 - d) Sign boards in public places, tree labeling etc.
 - e) Safety measures including handrails, creation of safe bathing place, providing life jackets, etc.
 - f) Bamboo raft, coracle, etc
 - g) Trek path maintenance -only in steep terrains where the trekkers find it difficult
 - h) Waste Management including providing ecofriendly waste bins in appropriate places, providing substance for plastic carry bags, to support the local interactive in waste recovery, biogas production from waste, disposal of waste generated, etc
 - i) Providing drinking water facilities in ecotourism zones (locally)
 - j) Providing toilet facilities in ecotourism zones.
 - k) Providing interpretational aids in information centers

- l) Small boardwalks and wooden passage to cross nullahs, rivulets, etc
- m) Preparation and printing of Pamphlets and educational materials for the dissemination of information about the ecotourism sites
- n) Seed money for the development of local handicraft products by the VSS/EDC
- o) Restoration of old 19th century structures (type of old log house) and other type of small forest rest houses, keeping the very same ambience. This will be on the condition that the same will be available for ecotourists and there will be a definite approved ecotourism product attached to that. The proposal should be part of such a project
- p) Use of renewable resources of energy in ecotourism sites. E.g. Solar Power

GUIDELINES FOR THE TRANSFER OF FUND TO FOREST DEVELOPMENT AGENCY (FDA) OF VARIOUS FOREST DIVISIONS FOR IMPLEMENTATION OF THE PARTICIPATORY ECOTOURISM PROGRAMMES THROUGH VANA SAMRAKSHANA SAMITHI (VSS)/ ECO-DEVELOPMENT COMMITTEE (EDC)

- A The funds received by the FDA shall be deposited in an exclusive and separate Current Account in a National Bank, which would be operated jointly by its Chairperson and the Chief Executive Officer. Funds in no case shall be kept in the Fixed Deposit/Term Deposits
- B The FDA shall release the amount earmarked for identified Vana Samarakshan Samithi/ Eco- development Committee (VSS/EDC) by demand draft within 30 days of receipt of funds from the Director, Eco-tourism based on the fund requirement, progress of implementation and utilization of earlier releases.
- C The respective VSS/EDCs shall deposit the funds thus received from the FDA in their exclusive and separate account in a National Bank/a Co-operative Bank or a Post Office, which would, be jointly operated by Treasure and Member Secretary i.e the concerned Forest Officer
- D. Each VSS/EDC shall submit a monthly statement of accounts and progress of works carried out by them to the FDA
- E The FDA shall submit a comprehensive quarterly report and annual report on progress of works and utilization of funds in respect of all VSS/EDCs, Which implements the programme to Director, Ecotoursim
- F. The project shall be implemented in the areas as indicated in the project proposal and approved by the Forest Department and Director Ecotoursim.
- G The interest amount if any, accrued on the deposits of these funds shall be treated as part of the FDAs additional resources for this purpose and would be adjusted towards further instalments of the grant.
- H. The funds released under the scheme shall be subject to audit by the Comptroller and Auditor General of India or his nominated officer. Any other agency/officer authorized by the Director Ecotoursim shall have the right of access to books and accounts of the FDA/VSS/EDCs for the funds received under the project

- I. The FDA shall be responsible for guidance, co-ordination, supervision, periodical reporting and monitoring the implementation of the project by their constituent VSS/EDCs.
- J. The project shall be monitored periodically by the State Forest Department and the Ec-tourism Directorate and all assistance for this purpose will be rendered by the FDA.
- K. The project should be completed within the approved project period. The FDA shall furnish 2 copies of detailed report to the Director Ecotourism on the outcome of the project
- L. Director Ecotourism reserves the right to terminate the grant at any stage if it is convinced that the grant has not been properly utilized or appropriate progress has not been made.
- M. In case the FDA fails to execute the project within the stipulated time, including such extension as may be granted by Director Ecotourism, may, require the FDA to refund the grant in whole or in such part along with interest thereon as the Ecotourism Directorate may specify
- N. There will be no diversion of funds from one ecotourism project to another or one VSS/EDC to another save in exceptional circumstances and with the prior approval of Director Ecotourism
- O. The FDA will submit non-diversion and non-embezzlement certificate each time a request for release of grant is made to Director Ecotourism
- P. The auditing of accounts of FDA will have to be carried out through a reputed Chartered Accountant
- Q. The FDA will also submit a certificate to the effect that all conditions laid down in the guidelines and the sanction order are being followed each time a request for releasing of grant is made to Director Ecotourism
- R. FDA/VSS/EDCs will maintain a record of all assets created under the project as per rules
- S. The whole programme has to be implemented through local community participation.

**Guidelines under PFM for Eco-tourism in Forest Areas
(Issued by Kerala Forest Department-Order No.GL-5/2004
dated, 30/3/04 of PCCF)**

1. Introduction

The GO (MS) No.18/02/F&WLD dated 02.04.02 has authorized the VSS to receive service charges from visitors and create River Forest Protection Fund (RFPF). The Principal Chief Conservator of Forests is authorized by this G.O to be the final authority in approving the rates for this purpose. Large number of visitors congregate in places like Vazhachal, Palaruvi etc; and avail of the services rendered by VSS. The VSS have performed their duties satisfactorily and the visitors have started appreciating the new setup.

It is possible to go beyond this limited objective of managing visitors in specific localities through this simple arrangement. Some visitors obviously would like to trek in the forests. There could be short one-day trips or an extended programme of 2 or 3 days staying overnight in the wilderness. Such interested visitors can be conducted through the forests and such programmes could be judiciously integrated with forest protection.

This is a programme of forest protection cum visitor management with active involvement of VSS/EDC members. With judicious dovetailing of the programme with forest protection priorities, the income from visitor management will go a long way to meet the livelihood requirements of forest dependent marginalized communities, improve forest protection and satisfy the requirements of serious visitors.

2. Goals and Objectives

Protect and maintain the quality and magnificence of forests & rivers in their pristine state.

To provide an environment for visitors to appreciate wilderness and create conservation awareness.

To eliminate the adverse impacts caused by visitors.

To take care of the safety of visitors and prevent activities of antisocial elements.

3. Operational Guidelines

The following is the Operational Guidelines for the establishment

of such eco-tourism locations under participatory management, by the Forest Department and VSSs/EDCs.

3.1 Identification and selection of locations

Location in forest areas with potential for eco-tourism may be identified by the Forest Department or the local VSS and proposed for setting up the project. The DFO in whose jurisdiction the area falls, may then take up the matter for approval by the CF. In Kerala, almost all such potential areas are already known to us and hence this selection process would be easy. Consultation with the local VSS is vital in this process.

3.2 Micro planning

Once the proposal is approved by the CF, a micro plan is to be prepared through PRA, involving the local VSS. The Forest Department will design visitor programmes with different contents in them and manage them observing strict code of conduct appropriate to the forest eco-system. The Conservator of Forests along with the DFO, protective staff and VSS will together formulate the contents as well as the codes of conduct and its enforcement. Areas, which need complete insulation from disturbance, shall be kept free of visitors seasonally or round the year. They will develop route maps, the contents of the programme and arrive at the rates to be charged from the visitors. The services of specialized expertise can be incorporated to make the visit educative and rewarding to the visitors. The VSSs/EDCs will be creatively involved in the visitor management programme.

3.2.1 Facilities

The following facilities may be available in any eco-tourism location

- Parking area;
- Visits including visit to information centre, general area and use of picnic facilities;
- Classes on nature education for groups of maximum 40 members;
- Treks—Peripheral area treks (1) Up to 3 hours (2) Half day & (3) Full day;

Interior Area Treks (1) Full day (2) Two days (3) Three days etc;

(Nature appreciation programmes can be incorporated in the treks. The trek party will have to arrange their own resource person if needed).

Trekking shall be only along pre laid out trek paths. One guide shall invariably accompany on treks outside the picnic area. Number of groups shall be limited to keep down disturbance. Minimum of one-hour interval shall be kept between each group on a trek path.

- **VSS/EDC will provide**

Guides, helpers, cloak room facility. Equipments like binoculars, camera, tents etc; can be procured by the VSS/EDC from their funds and provided to the visitors on suitable hire charges. Food and other special assistance can also be arranged by VSS/EDC.

Country Rafts can be made available for rafting by the VSS/EDC on suitable hire charges. This will be limited by controlling the number of rafts. The number of visitors per raft shall be controlled according to the load bearing capacity of the raft. The visitors will wear life jackets supplied. One guide shall accompany each raft. The rafts shall not be motorized.

- Use of forest streams and pools inside forest area for bathing in prescribed and specified places to be regulated with a specified charge. This charge is for providing special security, law and order and for keeping the area clean. Bathing will be permitted only in specifically identified spots, which are declared safe.

3.2.2 Basic Rules to be observed

1. Flora and fauna, mementos etc; shall not be collected/disturbed
2. No littering, no plastics, no contamination of water sources
3. No smoking
4. No liquor
5. No kindling of fire inside forests
6. No noise pollution
7. Agreement on own risk and adherence to rules to be signed by visitors.
8. The VSS, Range Officer, DFO, Conservator of Forests and the concerned field staff will together formulate the local code of

conduct, schedules and timings of different programmes/facilities. These will be strictly followed.

9. No new permanent structures/roads will be constructed in the forest area
10. No new paths will be opened for vehicular traffic
11. Site-specific micro plans for visitor management will be prepared for each eco-tourism location and approved by the Conservator of Forests.

The micro plan thus prepared through participatory process can follow the following general format.

3.2.3 Micro plan Format

1. Introduction
2. Location
 - Location map
 - Name of RFPF
 - Area of operation
 - Forest section/station
 - Range/Division/Circle
 - District/Taluk/Village/Panchayat
 - VSSs/EDCs involved
3. Management area map
Potential of sites in the management area
4. Goals and objectives
5. Programme for achieving the goals
6. Plan of action
Programmes offered (list routes, camping sites, safe swimming/rafting locations etc;)
Services offered
Rates of service * (refer item 6 below)
7. Facilities
Existing facilities
Proposed creations
8. Financial forecast
9. Problems/proposed solutions
10. Administration of RFPF
11. Participating institution and their responsibilities
12. Basic rules and local code of conduct to be observed
13. Charts, Annexures

- (a) Details of visitors
- (b) Details of Vehicles
- (c) Map showing trek routes, camping sites, safe swimming/rafting locations
- (d) Flow of funds
- (e) Display boards and instructions
- (f) Others if any

3.2.4 Approval of Micro Plan

The Conservator of Forests will approve the micro plan

4. Implementation

The concerned Divisional Forest Officer will make public the contact point for visitors. The visitors will register here. Advance payment from the visitors will be received into the River Forest Protection Fund (RFPF). The guides and specialized services made available by the VSS/EDC will be paid from this fund. For this, the required amount will flow to the VSS/EDC Operational Fund and from there to the Core Fund. The payment for services rendered will be made from the Core Fund of concerned VSS/EDC. The savings will be retained in the RFPF and utilized for the purpose for which the fund is maintained. The income from the programme will be taken as Locally Generated Money and audited in the FDA by an auditor appointed for the purpose.

5. Monitoring and Review

The Conservator will review the programme every quarter and submit a consolidated report to the Regional Chief Conservator of Forests/Chief Conservator of Forests (Wildlife) who will in turn report to the Principal Chief Conservator of Forests.

Proposed Rates of service charges, chargeable for various programmes

Choose the apt rate from the minimum and maximum rates shown in the left and right columns respectively, below (Also see note 7 below)					
Sl. No.	Item	Description	Lower Limit (Rs.)	Upper Limit (Rs.)	Remarks
1	Parking	Two wheelers	5.00	15.00	Up to 12 hours
		LMVs	10.00	30.00	
		HMVs	20.00	60.00	
2	Picnic area/ General area use	Of & above 13 years age	10.00 per head	30.00 per head	(a) Free below 13 yrs. (b) Free for mentally / physically handicapped respective of age (c) Half rates for educational tours from recognized institutions
3 (a)	Short distance peripheral Forest Treks for 3 hours	Of & above 13 years age	250.00 upto 10 members. For each additional member Rs.30./- per head extra. Maximum permissible members-20 in a group.	500.00 upto 10 members. Rs.60/- for each additional member. Maximum allowable group size 20.	Half rates for (a) below 13 yrs. (b) Educational routs from recognized institutions Mentally/physically handicapped not allowed for Treks.
(b)	Peripheral forest Treks for 6 hours	-do-	400.00 upto 10 members. For each additional member Rs.50./- per head extra. Maximum permissible members-20 in a group.	800.00 upto 10 members. Rs.100/- for each additional member. Maximum allowable group size 20.	-do
4 (a)	Interior forest Treks 12 hours (without night camping in forest)	Of & above 13 years age	800.00 upto 5 members. For each additional member Rs.200./- per	1500.00 upto 5 members. Rs.400/- for each additional member. Maximum	(a) Forest Officer should invariably accompany groups (b) below 13 years age not allowed

Choose the apt rate from the minimum and maximum rates shown in the left and right columns respectively, below (Also see note 7 below)					
Sl. No.	Item	Description	Lower Limit (Rs.)	Upper Limit (Rs.)	Remarks
			head extra. Maximum permissible members-10 in a group.	allowable group size 10.	(c) No other concessions allowed.
(b)	Interior forest treks 36 hours (including one night forest camp)	-do-	2000.00 and upto 5 members only in a group .	4000.00 and upto 5 members only in a group.	
(c)	Interior forest treks 60 hours (including 2 nights forest camp)	-do-	3000.00 and upto 5 members only in a group.	6000.00 and upto 5 members only in a group.	
5	Special class	One hour	400.00	To be fixed as per local conditions	These charges include fee for resource person and charges for use of facilities and equipment.
		1- 3 hours	600.00		
		3-6 hours	750.00		
6	Swimming/ Bathing	Maximum 3hours, during day time only	50.00 per head	Swimming/Bathing allowed only in designated sports. The charge is for providing special security, law and order and for keeping the area clean. The rates for trekking can be fixed including this also. No separate charge need be levied for this in picnic/general area.	

Note:

- (1) All sites may not have potential for all the programmes listed above. Site-specific programmes may be identified and offered.
- (2) The rates are exclusive of food /refreshments and porter services. The VSS/EDC can provide food and other services at fixed rates, as its own arrangement.
- (3) Double the rates are applicable to foreign nationals.
- (4) ***In exceptional situations, to be explained in the micro plan, higher/lower rates can be charged with the prior approval of the Principal Chief Conservator of Forests***
- (5) Groups of minors (below age 18) will not be allowed without responsible guardians.
- (6) The rates can be revised as and when required
- (7) The income to the RFPF is to be utilized for forest protection, litter

eradication, visitor security and conservation awareness campaigns and so on. When total expenditure is planned in the micro plan, the expenditure for such programmes should be taken into account. The amount thus required for maintenance divided by the expected number of visitors would give a reasonable figure of service charge to be levied.

- (8) These guidelines are applicable to Protected Areas as well. Care should be taken to see that such programme in PAs are not detrimental to Wildlife and its habitat. RFPF can be designated as Park Management Fund or so in PAs.
- (9) Nothing should contravene the existing forest Acts and Rules.

Proforma-I

**Details of Receipts and Payments of RFPF
(Eco-tourism Point)
for the financial year**

Name of FDA.....

Receipts	Amount (in Rs.)	Payments	Amount (in Rs.)
1. Opening Balance a. With CEO-RFPF A/c. b. With VSS-RFPF A/c. c. With VSS-Operational Fund A/c d. Advance issued to VSS for Executing Works		1. Amount transferred to VSSs for: (i) General Area/Picnic Spot Management (ii) Forest Protection	
2 a. Amount transferred from various points of RFPF collection to the Bank Account operated by the Chief Executive Officer, FDA/ total collection at the points. 2 b. Interest accrued		2. Amount transferred to PFM Cell (FDA Thiruvananthapuram)	
3. Amount collected at various points pending transfer to the Bank Account of CEO, FDA.		3. Amount transferred to other FDAs Forest Protection	
		4. Closing Balance a. With CEO-RFPF A/c. b. With VSS-RFPF A/c. c. With VSS-Operational Fund A/c d. Advance issued to VSS for Executing Works	
Total		Total	

Sd/-
Chairman FDA

Proforma-II

Details of Visitors during the financial year

Name of FDA.....

Sl. No.	Collection Point	Visitors no.		
		Children	Adults	Total
		Total	Total	Total

Sd/-
Chairman FDA

Proforma-III

**Details of Employment Generated during the
Financial Year**

Name of FDA.....

Sl. No.	Category	No. of Employment Generated
1	Scheduled Caste	
2	Scheduled Tribes	
3	Others	
Total		

Sd/-
Chairman FDA

കേരള സർക്കാർ
സംഗ്രഹം

വനംവകുപ്പ്- വനപ്രദേശങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം- സന്ദർശകരിൽ നിന്നും തുക ഈടാക്കാൻ വനസംരക്ഷണസമിതികൾക്ക് അനുവാദം നൽകി - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

വനം-വന്യജീവി (എഫ്) വകുപ്പ്

സ.ഉ. (സാ) 429/2001/വനം.

തിരുവനന്തപുരം, തീയതി: 15.10.2001.

പരാമർശം:- ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്റർ (ഇക്കോ ഡവലപ്മെന്റ് ആന്റ് ട്രൈബൽ വെൽഫെയർ) ന്റെ 14.08.2001 ലെ പി.എഫ്.എം -ജി. എൽ. 5/2001 നമ്പർ കത്തു്.

ഉത്തരവ്

കേരളത്തിലെ വനങ്ങളുടെ ദൃശ്യഭംഗി ആസ്വദിക്കുന്നതിനായി വളരെയേറെ സന്ദർശകർ കാലാകാലം എത്തിച്ചേരുന്നു. ഇപ്രകാരം എത്തിച്ചേരുന്ന സന്ദർശകർ വലിച്ചെറിയുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് കവരുകൾ, കുപ്പികൾ, ടിന്നുകൾ മുതലായ പാഴ്വസ്തുക്കൾ പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം ഏറ്റെടുക്കുകയും വന്യമൃഗങ്ങളുടെ ജീവഹാനിക്കുവരെ കാരണമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. സന്ദർശക പ്രവാഹമേറുന്തോറും പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം കൊടിയ ഭീഷണിയായിത്തീരുന്നു. വനസൗന്ദര്യം ആസ്വദിക്കാൻ വരുന്ന സന്ദർശകർ നിമിത്തം വനവും വനപരിസരവും അതിന്റെ ഭാഗമായ പുഴയും മലീമസമാവാതെ സംരക്ഷിക്കേണ്ട ചുമതല വനസംരക്ഷണസമിതികൾക്ക് സ്വാഭാവികമായും വന്നു ചേരുന്നു. വനസംരക്ഷണത്തിന് വനംവകുപ്പിൽ നിന്നും കൊടുക്കുന്ന തുച്ഛമായ ധനസഹായം ഉപയോഗിച്ച് ഈ ഭാരിച്ച ചുമതല ഏറ്റെടുക്കുവാൻ വനസംരക്ഷണസമിതികൾക്ക് സാധിക്കില്ല. മേൽ സാഹചര്യത്തിൽ വനപരിസരം മാലിന്യവിമുക്തമാക്കാൻ വേണ്ടി വരുന്ന ചെലവ് നേരിടാൻ സന്ദർശകരിൽ നിന്നും യുക്തമായ ഒരു ചെറിയ സംഖ്യ ഈടാക്കാൻ വനസംരക്ഷണസമിതികൾക്ക് അനുവാദം നൽകണമെന്ന് മേൽ പരാമർശിച്ച കത്തു മുഖേന ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്റർ ശുപാർശ ചെയ്തു.

(2) സർക്കാർ ഇക്കാര്യം വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. വനപരിസരം മാലിന്യവിമുക്തമാക്കാനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ വേണ്ടി വരുന്ന ചെലവ് നേരിടാൻ സന്ദർശകരിൽ നിന്നും യുക്തമായ ഒരു ചെറിയ തുക ഈടാക്കുവാൻ വനസംരക്ഷണസമിതികൾക്ക് അനുവാദം നൽകണമെന്ന ശുപാർശ തത്വത്തിൽ അംഗീകരിച്ച് ഇതിനാൽ ഉത്തരവാകുന്നു. തുക ഈടാക്കാനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ, അക്കൗണ്ടിംഗ് സിസ്റ്റം മുതലായവ സംബന്ധിച്ച വിശദമായ നിർദ്ദേശം ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്റർ സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)

(ഒപ്പ്)
കെ.കെ.രമണി
അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറി

- 1). ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്റർ (ഇക്കോ ഡവലപ്മെന്റ് ആന്റ് ട്രൈബൽ വെൽഫെയർ), തിരുവനന്തപുരം.
- 2). അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ. ആന്റ്. ഇ)/ആഡിറ്റ്, കേരള, തിരുവനന്തപുരം.
- 3). സ്റ്റോക്ക് ഫയൽ / ഓഫീസ് കോപ്പി.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ.

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Forest & Wildlife Department- Renaming River Forest Protection Fund (RFPF) as Eco system Management Fund (EMF) and Revised Guidelines for collection , accounting and utilization of the Eco system Management Fund- Orders Issued.

FOREST & WILDLIFE (E) DEPARTMENT

G.O.(Ms) No.40/2017 F&WLD

Dated,Thiruvananthapuram 23/08/2017

Read:- 1. G.O(Ms.) No: 18/2002/F&WLD dated 02.04.2002

2. Lr. No: E&TW1-14355/2017 dated 23.06.2017 from the Additional Principal Chief Conservator of Forests (E&TW)

ORDER

As per the Government order read as 1st paper above, Government have issued guidelines for collection , accounting and utilization of River Forest Protection Fund (RFPF) , for the proper maintenance and protection of forest areas.

Now, the Additional Principal Chief Conservator of Forests (E&TW) as per letter read as 2nd paper above has informed Government that , the Executive Committee Meeting of State Forest Development Agency (SFDA) held on 29.01.2016 deliberated on the issue of utilization of River Forest Protection Fund (RFPF) and proposed to revise the existing RFPF guidelines to cater more to the protection and overall improvement of forest and forest dependent community and to rename the River Forest Protection Fund (RFPF) as Eco system Management Fund (EMF).

Government have examined the matter in detail and are pleased to rename the River Forest Protection Fund (RFPF) as Eco system Management Fund (EMF) and to issue revised guidelines for the collection , accounting and utilization of Eco system Management Fund as follows,

ECOSYSTEM MANAGEMENT FUND (EMF)

The Ecosystem Management Fund is generated from the service charges collected from visitors in the Ecotourism centers carried out by VSS/EDCs in the forest areas. Ecotourism is defined as 'responsible travel to natural areas that conserves the environment and improves the well-being of the local people'. Such tourism is low impact, educational, and conserves the environment while directly benefitting the economic development of local communities. The following guidelines are issued for better management of EMF.

GUIDELINES FOR COLLECTION, ACCOUNTING AND UTILIZATION OF ECOSYSTEM MANAGEMENT FUND (EMF)**1. MODE OF FUNCTIONING AT VSS LEVEL****1.1. EMF Collection**

- a) The Secretaries of the concerned VSS /EDCs are authorized for the collection of EMF.
- b) The Concerned Range Forest Officers will supervise the collection of EFM.

1.2. Mode of collection and deposit

- a) Collection of EMF will be made through printed tickets in same format all over kerala in prescribed format approved by the Principal Chief Conservator of Forests (E&TW)
- b) E-tickets will be introduced in all ecotourism sites at the earliest. Printed ticket sale will be discontinued when the e-ticketing facility for all ecotourism sites come into existence.
- c) The rates of tickets will be exhibited near the ticket counter and in the website of the Forest Department.
- d) Cash collected to be verified at the end of the day and deposited in the next day morning to the bank where the accounts are kept.

- e) Remittance should be made in separate EMF account of the CEO..
- f) In any areas this is not possible , remittance shall be made in the SB Account jointly operated by President and Secretary of VSS/EDC and transfer the amount remitted to the account helds by the CEO in this regard, every week.

1.3. Accounting

- a) Tickets printed in the prescribed format shall be used in all ecotourism sites.
- b) CEOs have to make arrangements for the printing and distribution of ticket books to the destinations.
- c) One qualified person should be engaged in the cash counter for collection of EMF. The qualification will be prescribed by the Additional Principal Chief Conservator of Forests (E&TW)
- d) Daily report in Form-2 (in duplicate) shall be prepared by the Secretary of VSS and sent to Range Forest Officer.
- e) Daily report should be consolidated at Range Office in Register- 3.
- f) The accounts of each eco-tourism point shall be kept by the concerned secretary, VSS/EDC along with the daily collection/visitor details and the abstract of weekly collection deposited to FDA next Monday. The copy of the register has to be sent to the concerned Range Forest Officer before 5th of next month.
- g) Prescribed registers should be used for accounting. Consolidated Ledger in Form 4 prepared by VSS Secretary will be copied to Range Forest Officer. Cash book in Register-4 in duplicate prepared in VSS with a copy to be submitted monthly to CEO every month. FDA level Ledger in Register 5-shall be prepared by Secretary VSS. Monthly report of remittance to FDA Account prepared by Secretary VSS in triplicate shall be submitted to FDA and to the Range Forest Officer. The uniform format for the registers and forms shall be prepared by the

Additional Principal Chief Conservator of Forests (E&TW).

h) The compiled report of all the ecotourism sites in a Range has to be submitted to the Divisional Forest Officer before 10th of every month.

1.4. Utilization of funds

a) VSS will prepare annual Action Plan and anticipated income and expenditure (Budget) for each Eco- tourism spots prepared in form no: 8 and presented before the General Body and get it approved and submitted to FDA before 31st December .

b) Based on the request for advance fund through proper intent as per approved action plan, the fund will be transferred to the Operational Fund account of the VSS.

c) The VSS will get approval from FDA, the list of persons for different jobs. They will maintain a register in Form no: 10 showing the name and address of the persons engaged, and will also maintain a monthly statement of man days generated using EMF in Form no: 7 and submit to CEO with a copy to Range Forest Officer.

d) A statement of accidents in Register shall be maintained in each VSS/Range.

e) The VSS will present the vouchers for payments to the CEO and based on the proceedings order obtained after passing the bills, the amounts for payment will be transferred from the operational account to the Core fund Account of the VSS.

f) Payments will be effected to the accounts of the persons engaged for different jobs.

2.MODE OF FUNCTIONING AT FDA LEVEL

2.1 Accounting

a) Cash book at FDA level shall be maintained in Register – 6.

2.2 Utilization

- a) FDA Level Annual Plan of Operation and Budget will be prepared based on VSS action plans and shall be presented before Executive Committee of FDA and approved.
- b) Approved Action Plan and Budget shall be sent to Member Secretary, SFDA in the 1st week of April every Year.
- c) CEO, FDA will prepare quarterly requirement of fund which shall be submitted along with annual budget for fund allotment for 1st quarter.
- d) SFDA will examine the APO and allot funds for utilization in the month of April. SFDA can sanction loans from one FDA to another FDA.
- e) FDA will maintain day to day accounts in Register – 7. A Ledger in Register – 8 and register 12 will also be maintained.
- f) The compiled report of all ecotourism sites in a Division has to reach the APCCF (E&TW) on a quarterly basis.

3. MODE OF FUNCTIONING AT SFDA LEVEL

- 3.1. The fund allotment application of VSS/EDC to FDA and that of FDA to SFDA will be in the prescribed forms.
- 3.2. The Member Secretary, SFDA with the approval of PCCF (FM) and Chairman of SFDA will allot EMF to each FDA on quarterly basis based on approved budget of FDA.
- 3.3. Inter-FDA transfer of EMF or the fund transfer to other divisions will be made by Member Secretary, SFDA with the approval of Chairman, SFDA
- 3.4. In deserving cases loan from EMF will be sanctioned to the same FDA or different FDA for activities connected with or ancillary to EMF activities by the Member Secretary, SFDA with the approval of Chairman, SFDA.

3.5. The audited account of the EMF of the FDA for the previous year also should be sent to the office of the APCCF (E&TW) and Member Secretary, SFDA in the first week of June.

4. GENERAL DIRECTIONS

4.1 The EMF should be utilized in the following priority

SL NO	ITEM	ALLOCATION (AS% OF COLLECTION)
1	BENEFIT TO LOCAL COMMUNITY	40
2	FOREST PROTECTION	10
3	MANAGEMENT AND MAINTENANCE OF ECOTOURISM LOCATION/FACILITIES	15
4	ENVIRONMENTAL AWARENESS PROMOTION	4
5	FLEXI FUND WITH CEO.	1
6	PFM CENTRALIZED FUND**	30

4.1.1 Benefit to local community

The major benefit from ecotourism should go to the local people by providing employment, Soft loans, Special Trust funds, development schemes for livelihood of tribal and fringe area communities, etc.

4.1.2 Forest Protection

Money for Forest Protection from EMF will only be used for

- Providing Rations for interior camps.
- Providing Camping Gear like Umbrellas, Sleeping bags, Shoes, Tents for staff for interior camps. The details of purchase and distribution of these items shall be entered in a separate stock register maintained for purchase from the EMF fund.
- Providing legal support including advocate fee to staff when they are faced with private

complaints for action taken in good faith on duty.

- An arrangement to provide the compensation to wildlife victims on the date of proceedings by the DFO. This will be adjusted immediately on receipt of allotment in concerned head.

4.1.3 Management and maintenance of Ecotourism Facilities.

This fund can be utilized for the management of ecotourism location including arrangement of security to visitors and Environment impact assessment studies of community based ecotourism centers. Guided tourism can be promoted. Local inhabitants having a fairly sound knowledge of the history of the area, flora and fauna in the whole locality and with flair to interact with the people shall be selected, trained and deployed as guides. Any visitor to the eco-tourism destination shall be ensured with a detailing as to what is ecotourism, the importance of nature conservation, about the local flora and fauna, the history of the place, etc. The visitors in groups of around 10 can be managed by a guide.

4.1.4 Environmental awareness promotion

Environment awareness/education to Local-self Government institutions, schools, colleges and nature clubs can be taken up.

4.1.5 Flexi Fund with CEO

A fund for addressing localized issues need urgent intervention and for meeting the minimum essential expenditure for running the office of the Chief Executive Officer will be maintained by the Chief Executive Officer, FDA. One percent of the EMF collection shall be credited to this account. The fund shall be utilized to meet contingencies like

- Arranging vehicles and man power for fire fighting, Man-animal conflict mitigation etc
- Providing urgent medical care for tribals, arranging transport facilities to tribals in unavoidable circumstances.
- Urgent data collection and compilation for issues like relocation, notification etc.

The expenditure should be accounted and registers and vouchers maintained, which shall be presented in the FDA general body for approval.

4.1.6 Centralized Fund

A corpus fund at SFDA level will be formed by pooling thirty percent of all collections under EMF of each FDA. This would not be required in case EMF collection from all ecotourism destinations in a FDA is less than ten lakhs. The corpus fund will be maintained and will be at the disposal of SFDA. The General Body of SFDA will approve a budget for corpus fund for a particular year before 31st March of the previous financial year. In addition to funding the activities of PFM cell at Head Quarters, the corpus fund will be utilized for the following activities in general.

1. Livelihood development projects for tribals and other forest dependent communities with special emphasis on particularly vulnerable tribal groups.
2. Activities aimed at welfare of staff in general and those working in remote forest camps in particular.
3. Developing website for dissemination of information, preparing and distributing study materials with required and updated contents to schools and colleges. The distribution of study materials shall be monitored by the Forest Officials. The feedback from students and teachers shall be collected and necessary changes shall be made in contents if necessary.
4. Funding Environment Impact Assessment studies of community based ecotourism centers.
5. Forest protection activities with emphasis on relocation of hamlets, facilitating corridors for animal movement, etc.
6. Any other activity ancillary or incidental to the above activities.
7. Payment of salaries of PFM Managers and Asst. Managers (Ecologist & Sociologist)
8. Establishment of medical emergency centers at all ecotourism sites.

4.1.7 The Executive Committee of SFDA will sanction specific projects approved in the budget depending on the availability of Corpus fund.

5. Guidelines for Loan Disbursement

- (a) Loan to meet contingencies up to Rs.5, 000(Rupees Five Thousand Only) will be sanctioned and disbursed by CEO subject to ratification in the next FDA meeting.
- (b) All VSS members are eligible for loans provided. They shall provide guarantee/security of at least two daily waged forest employees from the same FDA. Defaulters will lose VSS membership as decided by FDA.
- (c) The loans except for contingencies shall be disbursed to the most eligible applicants. The selection has to be made at the FDA meeting. If no consensus is reached at FDA meeting the FDA can nominate a committee which will scrutinize the applications and enlist the applicants on the basis of eligibility.
- (d) The loan amount that can be disbursed is limited to Rs.50, 000 (Rupees Fifty Thousand Only).
- (e) Loans shall be repaid in equal installments within a period of 36 months.
- (f) One family can avail only one loan at a time other than the contingency loan.
- (g) Once the entire loan is repaid, further loans can be availed by the family members.
- (h) Allocation for loan shall be limited to 20% of the sl. no 1 of table in para 4.1 (BENEFIT TO LOCAL COMMUNITY.)
- (i) Loans can be sanctioned for educational purpose, medical care, and self-employment.
- (j) A separate register shall be maintained for entering the loan disbursement details. The details of all loans provided, the details of beneficiaries, the loan amount, the repayment details of defaulters etc. for the preceding five years shall be maintained in the register. The register has to be audited every year by an approved Chartered Accountant. The copy of the audit report approved by the General Body/ Executive Committee of the FDA shall reach the Member Secretary, SFDA by May of the next financial year.

6. Engaging Guides and workforce

- a) The Ecotourism programmes are conceived and is run for the upliftment of the forest dependent community by providing alternative livelihood options thus reducing their dependence on the forests.
- b) The Livelihood programmes can be initiated with the surplus fund in EMF.
- c) The management of the Ecotourism programmes initially requires manpower including guides, sweepers, cleaners, boat drivers, lascars, etc.
- d) The manpower requirement has to be approved by the executive committee of the FDA and it is the executive committee which will be responsible for selection from among the eligible applicants.
- e) For unskilled jobs only members of VSS/EDC constituting the FDA are normally eligible. But victims of man-animal conflict even though not a member of VSS/EDC can be provided with jobs.
- f) Skilled and Semi-skilled workers can be employed from outside only if there is dearth of such skilled persons within in the VSS/EDCs.
- g) The payment to the guides/cleaners and technical workers shall be revised by the FDA general body. Considering the very high demand for jobs, maximum number of persons has to be accommodated. This calls for the restriction in the number of days of employment provided to each. The wages received by a worker associated for longer periods with the department should be correspondingly higher as has been mentioned below.

YEARS OF EMPLOYMENT	<u>0-2</u>	<u>2-5</u>	<u>5-10</u>	<u>10-15</u>	<u>15</u>
NO OF DAYS WORK PROVIDED	<u>10</u>	<u>14</u>	<u>18</u>	<u>22</u>	<u>26</u>

7. Monitoring and Evaluation

- a) The Additional Principal Chief Conservator of Forests (E&TW) shall formulate an effective machinery for inspection , analysing and reporting the entire activities in the project and correcting the defects if any noticed.
- b) The Additional Principal Chief Conservator of Forests (E&TW) shall evaluate the

functioning of the entire scheme regularly and submit reports to Government through Principal Chief Conservator of Forests (HoFF) with their remarks, suggestions and alterations if any required.

(By Order of the Governor)

JAMES VARGHESE

Additional Chief Secretary to Government

To

- The Principal Chief Conservator of Forests & Head of Forest Force,
Thiruvananthapuram.
- The Principal Chief Conservator of Forests (FM), Thiruvananthapuram.
- The Additional Principal Chief Conservator of Forests (E&TW),
Thiruvananthapuram.
- The Director, Tribal Welfare Department, Thiruvananthapuram.
- The Principal Accountant General (Audit), Thiruvananthapuram.
- The Principal Accountant General (A&E/Audit), Thiruvananthapuram.
- The Web & New Media Division , I&PRD/ Press Release
- Forest & Wildlife (F) Department.
- Stock file / Office Copy.

Forwarded/By Order,

Section Officer.